

بنچینه گانی به کافر دانان

نوسینی: زانای پایه بهرز

شیخ صالح بن فوزان الفوزان

وهرگیترانی: م / عبدالغفور عبدالله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى اله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين أما بعد:

به پاستی ئەم بابەتە بابەتیکی زۆر گرنگه و زۆر باس کراوه و وروژتینراوه له کۆن و تازه دا و گومراکه ری تیگه یشتنه کانه، وه خلسکیڤنه ری پێیه کانه و هۆکاری دهمه قال و پارچه پارچه بوونی ئومه ته . ئەویش بابەتی (به کافر دانان و بیدعه چی دانان و فاسق کردنه به بی زانیاری و پێ پۆشنی) (التکفیر والتبدیع والتفسیق بغير علم و بصيرة) .
وه له به رترسناکی ئەم بابەتە زانایان زۆر بایه خیانی پێ داوه و کتیبی زۆریان داناوه له سه ر پوونکردنه وه ی هه لوه شیڤنه ره وه کانی ئیسلام و حوکمی ئەو که سه ی تاوانه گه وره کانی کردووه، که ئەوهش له خوار هه لوه شیڤنه ره وه کانه له پیناوه دورخستنه وه ی مه ترسی له سه ر ئەم ئومه ته . وه جیاکردنه وه ی حه ق و پاستی له خراپه و به تال له و بواره دا بۆ ئەوه ی که سیڤ قسه ی تیادا نه کات که شاره زایی نییه، یان که سیڤ نه چیتته ناوی یه وه که به ته واوه تی بنچینه و پێساکانی شاره زا نه بووه، یان ئاسانکاری بکات تیایدا که خه مخۆری و پیاوه تی یه کی نه بیته له سه ر دینی خوای گه وره و بلاوکردنه وه و ته شه نه کردنی بیروباوه ری خراپ و گومرایی له دینی خوای گه وره دا و حه ق و به تال تیکه ل ده کات، وه له سه ر ئومه ت حیسابی ده کات ئەوه ی که تییدا نییه، وه شتیڤ ده خاته ناو دینه وه که تییدا نییه .

وه ئەو بابەتەش دروست نییه که سیڤ قسه ی تییدا بکات که عیلم و زانیاری و به رچاوه پۆشنی پێ نه بیته، نابیت حوکمی کوفر بدات به سه ر هیه چ که سیڤدا ته نها ئەوه نه بیته که خوای گه وره و پێغه مبه ره که ی (ﷺ) به کافر یان داناوه به هۆی ئەنجامدانی یه کیڤ له

هه لوه شینه ره وه کانی ئیسلام له وهی که زانیان کۆران له سه ری، وه پیویسته له سه ر
موسلمانان که هه ولی فیربوون بدهن له پیش قسه کردن، وه قسه نه کهن ته نها له سه ر عیلم
و زانیاری نه بیته، به لام که وانه بوو، ئه گهر موسلمانیک به کافر دانیت ئه وا دوو تاوانی
گه وره ی ئه نجام داوه:

یه که میان: گه وره تره له دووه میان، ئه ویش ئه وه یه که:

قسه ی کردووه له سه ر خوای گه وره به بی عیلم و زانست، خوای گه وره ده فه رموویت:
﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ [الأنعام: ۲۱].

واته: کی له وه که سه سته مکارتره که درۆ و شتی نادروست بو خوا هه لده به ستیت؟
وه ده فه رموویت: ﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَالْأِثْمَ وَالْبَغْيَ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾
[الأعراف: ۳۳].

واته: ئه ی محمد (ﷺ) بلی: به راستی په روه ردگارم چه رامی کردووه هه موو گوناوه
خرابه یه که، چه ئه وانه ی ئاشکران و چه ئه وانه ی په نهانن، وه گوناوه ده ست درییژی
به ناحه ق، وه چه رامی کردووه که هاوه ل و شه ریک بو خوا دابنن له کاتی که هه یه
به لگه یه کی له سه ر دانه به زاندووه و ده سه لاتی پی نه داوه، وه چه رامی کردووه که به ناوی
خواوه قسه بکهن به بی هیچ زانست و زانیاری یه که

وه قسه کردن له سه ر خوای گه وره به بی عیلم و زانیاری به گه وره تر دانا له شیرک،
له بهر ئه وه ی له دوای شیرک باسی کردووه، وه خوای گه وره ده فه رمووی: ﴿وَلَا تَقْفُ مَا
لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾ [الإسراء: ۳۶].
واته: له شتیک مه دوئی وشوینی مه که وه که زانست و زانیاریت ده رباره ی نی یه،
به راستی بیستن و بینن و دل هه موویان له و کرده وانه به پرسن.

بۆیه پیویسته له سه ر مرؤفد پیش ئه وه ی قسه بکات فیبری زانست و زانیاری بیته، وه
فیربوونی زانستیش پیش گوفتارو کرده وه کردن (القول والعمل) خوای گه وره
ده فه رمووی:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ [محمد: ۱۹].

واته: بزانه جگه له خوای گه وره هه یه خواجه کی تری چه ق نی یه که شایانی په رستن
بیته.

وه ئه وه ش به لگه یه له سه ر ئه وه ی که عیلم و زانیاری پیش قسه و کرده وه یه، چونکه
ئه وه قسه یه ی که له سه ر عیلم و زانیاری نه بیته به تایبه ت له کاروباری دیندا و به تایبه تی

تریش له‌بواری عه‌قیده‌دا، ئەوه قسه‌یه‌کی به‌تال‌ه‌و درۆیه له‌سه‌ر خوای په‌روه‌ردگار، ئەمه تاوانی یه‌که‌م بوو که قسه‌ کردن بوو له‌سه‌ر خوای گه‌وره به‌بی عیلم.

تاوانی دووه‌م: تاوان کردنه به‌رامبه‌ر ئەم موسلمانانه، ئەویش حوکمی به‌کافردانان و ده‌رکردنیتی له‌ئیسلام، وه‌ئه‌و کاته‌ش چه‌ند حوکمی‌کی له‌سه‌ر جیبه‌جی ده‌گریت، له‌وانه: خیزانه‌که‌ی لای جیاده‌بیته‌وه‌و له‌گه‌لیدا دانانیشیت، وه‌ میرات ناگریت و میراتیشی لای ناگریت، وه‌ که مردیش ناشوریت و کفن ناگری و نویژی له‌سه‌ر ناگری و دو‌عای بو‌ناگری و نابیت له‌گورستانی موسلمانانیش بنیژریت .

وه‌ئه‌وه‌ی حوکمی کافر‌بوونی به‌سه‌ردا ده‌دات به‌بی حه‌ق، ئەوه هه‌موو ئەوانه‌ی ده‌که‌ویته‌ سه‌ر، له‌به‌ر ئەوه‌ی له‌سه‌ر قسه‌و گوفتاری ئەو بنیات نراوه، وه‌ پیوسته ئینسان فیری ئەو شتانه بیت که کافر‌بوون و مرتد بوونه‌وه‌یان له‌سه‌ر بنیات ده‌نریت، پیوسته فیرییت و به‌نه‌زانین قسه‌ نه‌کات، وه‌ وانه‌بینیت که هه‌رچی پیچه‌وانه‌ی ره‌ئی ئەو بوو کافره، له‌گه‌ل ئەوه‌دا هیچ که‌س به‌کافر دانانریت ته‌نها ئەوه نه‌بیت که به‌لگه له‌سه‌ر به‌کافردانانی هه‌یه له‌قورئانی پیروز یان سوننه‌تی پیغمبه‌ر (ﷺ) یان کورپای موسلمانان (زانایان) .

وه‌عیلم و زانیاری له‌سه‌ر ئەو بنچینه‌ له‌ کوئی وه‌رده‌گیریت؟ ئایا عیلم و زانیاری له‌کتیب وه‌رده‌گیریت؟ یان له‌خویندنه‌وه‌و کۆشش کردن و له‌به‌رکردنی ده‌قه‌کان؟ "نه‌خیر" عیلم و زانیاری وه‌رناگیریت ته‌نها له‌ئه‌هلی عیلم و ئەو زانایانه نه‌بن که رۆچوون له‌عیلم و زانست، عیلم وه‌رناگیریت له‌خویندنه‌وه‌و به‌دواداچوون له‌کتییدا یان له‌به‌رکردنی ده‌قه‌کان ئەگه‌ر چی ده‌قه له‌به‌ر کراوه‌کانیش زۆربن، وه‌ مه‌رج نی‌یه هه‌رچی ده‌قی زۆری له‌به‌ر بوو وه‌ک له‌به‌ر بوونی قورئان یا له‌به‌رکردنی زۆریک له‌فه‌رمووده‌ عالم و زانا بیت، وه‌ به‌وه‌ش نابیت به‌زانا، به‌پاستی عالم ئەوه‌یه که فه‌قیه‌ بیت، وه‌ عیلمیش ئەوه‌یه تیگه‌یشتن و شاره‌زا بوون بیت له‌دینی خوای گه‌وره‌دا، وه‌ ئەوه‌ش نابیت ته‌نها به‌خویندن و وه‌رگرتنی نه‌بیت له‌شاره‌زاو زانایان، ئەو زانایانه‌ی که هه‌موو ئەو ده‌قانه‌ی له‌به‌رکراون و خوینراونه‌وه‌ پوون ده‌که‌نه‌وه‌ بۆیان، که له‌وانه‌یه به‌شیوه‌یه‌ک تی گه‌یشتبیت زۆر دوربیت و هیچ په‌یوه‌ندی‌یه‌کی نه‌بیت به‌قورئانی پیروز یان سوننه‌تی پیغمبه‌ر (ﷺ)

به‌لام که بگه‌ریته‌وه‌ بۆلای ئەهلی عیلم ئەوه بۆی پوون ده‌بیته‌وه‌ که به‌هه‌له‌ تی گه‌یشتوو و لای تیکه‌ل بووه، بۆیه پیوسته له‌سه‌ری که بگه‌ریته‌وه‌ بۆلای ئەهلی عیلم و زانستی به‌سودیان لای وه‌رگرت تا ببیت به‌ئینسانیک که له‌سه‌ر به‌رچاو پۆشنی بیت به‌وه‌ی که ده‌یلیت و کاری پی ده‌کات و حوکمی له‌سه‌ر ده‌دات.

پاشان ئەگەر فێری زانست و زانیاری شەری بوو لە ئایینە کە ی خۆی گەورە تێ گەشت، وە شارەزای هەلۆه شینەرە وە کانی ئیسلامیش بوو، ئەو هەلۆه شینەرە وە وانە ی کە ئینسان پێی لە ئیسلام دەردە چێت، پێویستە لە سەری کە بە دوادا چوون بکات لە حەق و مافی کە سێک پێش ئەو ی حوکمی بە کافرانا یان شیرک یان دەرچوون لە دینی بە سەردا بدات . وە دەبێت حوکمی شەری بە سەر ئەو کە سەدا جی بە جی بکریت بۆیە دەبێت لە سەر تادا دامەزراو و جیگێر بێت لە سەر ئەو، کۆمە لێک لە هاو لەن (ﷺ) لە سە فەرێکدا دەرچوون و پیاویکی شوان بە لایاندا تێپەری و وتی: السلام علیکم، بە خیرایی و یستیان بیکوژن بە گومانی ئەو ی کافرە، وە مەرە کە ی بە غە نیمە وەرگرن، وە پە لە یان کرد لە وەو خۆی گەورە ش ئەم ئایە تە ی دابە زاند کە دە فەر موویت^(١):

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتُ مُؤْمِنًا تَبْغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾ [النساء: ٩٤] .

واتە: ئە ی ئە وانە ی ئیماننان هینا وە کاتی ک دەردە چن بۆ جیهاد لە پیناوی خوادا هە موو شتێک پوون بکە نە وە وە بە و کە سە نە ی کە سە لامتان لێ دە کە ن مە لێن تۆ ئیماندار نیت و مە بە ستان دە ست کە وتنی ژیا نی دنیا بێت، وە لای خۆی گە وەرە دە ست کە وتی زۆر زیاتر هە یە، خۆ کاتی خۆی ئیو ش و ابوون و دواتر خۆی گە وەرە بە خە ششی خۆی رژاند بە سە رتان و سە ر کە وتنی پێ بە خە شین، کە واتە وە ر دین بن و شت پوون بکە نە وە، چونکە خۆی گە وەرە ناگادارە بە هە موو ئە و کردە وانە ی کە دە ی کە ن .

خۆی پە روە ر دگار لۆ مە ی کردن لە کاتی کدا هاو لە ی پێغە مبەر (ﷺ) بوون، بە هۆی ئە وە ی پە لە یان کرد، وە پێویست وایە بە دوادا چوون بکە ی ن و پە لە نە کە ی ن لە حوکم دان بە سەر خە لکیدا تە نە ها بە بەرچاو پۆ شنی نە بێت .

(وە کۆ مە لێ لە هاو لەن (ﷺ) لە یە کێک لە جە نگە کاندای کە ئوسامە ی کورپی زە ییدی (ﷺ) لە گە لدا بوو، وە خۆ شە ویستی پێغە مبەر (ﷺ) و کورپی خۆ شە ویستی بوو، شەر لە نێوان ئیمانداران و موشریکە کان پویدا، پیاویک لە موشریکە کان هە ل هات و ئوسامە (ﷺ) و یە کێک لە ئە نصاریە کان پێی گە یشتن و ویستیان بیکوژن بە لام کە لێی نزیک بوونە وە، وتی: لا إله إلا الله، وە کە وتی: لا إله إلا الله ئە نصاریە کە وازی لێی هینا، بە لام ئوسامە (ﷺ) گومانی برد کە لە ترسی کوشتن و وتو یە تی: لا إله إلا الله و کوشتی، بە و گومانە ی کە لە ترسی شمشیر وای ووتو و پاستگۆ نە بوو لە ووتنی، کاتی ک گە پانە وە لای پێغە مبەر خوا (ﷺ)، پێغە مبەر (ﷺ) پێی ووت: ئایا کوشتت دوا ی ئە وە ی ووتی: لا

(١) رواه الترمذي وصححه الشيخ الألباني في: صحيح جامع الترمذي: (٣٠٣٠).

إله إلا الله؟ چی ده که ی لهو (لا إله إلا الله) یه که پوژی قیامت هات؟ دوی دووباره ی کرده وه له سهری: ئایا کوشتت دوی ئه وه ی ووتی: لا إله إلا الله؟ دوی بو جاری سییه میش له سهری دووباره ی کرده: ئایا کوشتت دوی ئه وه ی ووتی: لا إله إلا الله؟، ووتی: ئه ی پیغه مبه ر خوا (ﷺ)، به راستی ئه وه بویه وای ووت تا خو ی په نا بدات له شمشیر.

پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموی: ئایا دلای ئه وت شه ق کرد بوو تا بزانی بو په نا گرتن وای ووتوه؟ چی ده که ییت له لا إله إلا الله که پوژی قیامت هات؟ ئوسامه (رضی الله عنه) ده فه رمیت: ئاواتم ده خواست من پیش ئه وه پووداوه موسلمان نه بووبام، له توندی ئه وه ئینکاریه ی پیغه مبه ر (ﷺ) که بینیم له سهری^(۲).

ئهمه ش به لگه یه له سهر ئه وه ی که پیویسته به دوا داچوون بکریت له هه موو شتی کداو په له نه کریت له حوکمدان له سهر خه لکی، وه پیویسته له سهر عیلم و شاره زایی و به دوا داچوونی حالای که سه کان حوکم بدریت به سه ریاندا، وه هه رکه سیک موسلمان بوونی خو ی درخات و شه هاده بهیئنی پیویسته وازی لی بهیئریت وه ک چون ئه م چیرۆکه گه وره یه به لگه یه له سهری تا ئه وه کاته ی یه کیک له هه لوه شیئنه ره وه کانی ئیسلام به دی دیت، وه ک ئه وه ی هاو هل بوخوا دابنییت یان هاوار بکاته غه یری خوا، یان یه کیک له هه لوه شیئنه ره وه کانی ئیسلام که لای زانایان ناسراوه ئه نجام بدات ئه وه کاته حوکمی هه لگه راوه ی به سه ردا ده دریت .

وه مادام هیچ شتی ک دهرنه که وت که پیچه وانه ی ئیسلام بیئت ئه وه گومانی چاکی پی بریت و حوکمی ئیسلامی به سه ردا بدریت ئه گه ر چی هه ندی سه ریچی ئه نجام دابیت که له خوار شیرک و کوفره وه ن وه ک ئه وه ی تاوانیک یان گونا هیکی کرد بیئت ئه وه حوکمی کافر بوونی به سه ردا نادریت، هه تا ئه وکاته ی یه کیک له هه لوه شیئنه ره وه ناسراوه کانی لای ئه هلی عیلم ئه نجام نه دات و هیچ عوزریکی نه بیئت، چونکه جاری وا هه یه که سیکی نه زان و جاهیله یان تازه موسلمان بوه و نازانیت که ئه وه کوفره . (وه کاتیک پیغه مبه ر (ﷺ) دهرچوو بو جه نگی (حونه ین) له دوی فه تحی مه ککه له گه ل هه ندی خه لکی مه ککه دهرچوو له وانه ی که تازه هاتبوونه ناو ئیسلامه وه که یه کیکیان (أبو واقد اللیثی) بوو (رضی الله عنه) - واته تازه موسلمان بوو - موشریکه کانی بینی دره ختیکیان دیاری کردبوو له لای داده نیشتن و چه که کانیا ن پی هه لده واسی پیی ده وترا: (ذات الأنواط) به پیروزیان داده نا و له لای ده مانه وه، بروایان وا بوو که به ره که تی پیوه یه وچه که کانیا ن پی هه لده واسی تا پیی به به ره که ت بن، ئه وه که سانه وتیان: - ئه وانه ی که تازه هاتبوونه ناو ئیسلام - ئه ی

(۲) (رواه البخاري: ۲۱۴۳/۴) برقم: (۶۸۷۲) (کتاب الدیات).

پیغمبری خوا (ﷺ) (ذات الأ نواط) یکمان بۆ دابنی هەر وهك چۆن ئهوان (ذات الأ نواط) یان ههیه، پیغمبر (ﷺ) حوکمی کافری به سهردا نه دان به هۆی نه زانیانه وه، به لکو پیغمبر (ﷺ) فهرموی: الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، ئه وه ریبازیکه وتتان - سویند به وهی گیانی منی به دهسته وهك ئه وهیه که به نی ئیسرائیل به موسا (ﷺ) یان ووت: په رستراویک بۆ ئیمه دانی وهك چۆن ئهوان په رستراویان ههیه، ووتی: به راستی ئیوه قهومیکی نه زان و جاهیلن^(٣).

وه پیغمبر (ﷺ) ئینکاری کردن و پرونی کرده وه که قسه که یان وهك قسه ی به نی ئیسرائیل وایه که به موسا (ﷺ) یان ووت، به لام ئهوان حوکمه که یان نه ده زانی و پیغمبر (ﷺ) بۆی پروون کردنه وه که ئه مه شیرکه، به لام له بهر ئه وهی ئهوان نه زان بوون و عوزری نه زانیان هه بوو حوکمی کوفری به سهردا نه دان، وه ههر که سیک که تازه هاتیبته ناو ئیسلام و هه لی بۆ نه ره خسا بیته شاره زای ئه حکام و بنچینه کانی ئیسلام بوویته، و شتی که بکات وهك ئه وهی که پویدا هه تا ئه گهر پوکاره که ی شیرک و کوفریش بیته ئهوا بۆی پروون ده کریته وه و ئه وه له شهینه ره وهی ئیسلامی بۆ شه رح ده کری ئه گهر ههر سووربوو له سه ری و وازی لی نه هیئا ئه و کاته حوکمی کوفری به سهردا ده دری

وه هه موو ئه و حوکمانه پیویسته دلنیایی و به دوا داچوونی تیدا بیته، چونکه زۆر له وانه ی حوکمی کوفر ده دن به سه ر خه لکیدا جاهیلن و شاره زانیان، وه زۆریش له وانه ی حوکمیان به سهردا ده دریته، جاهیل و نه زانن و شایسته ی ئه و حوکمه نین تا بۆیان پروون ده کریته وه، وه پیویسته له و بریارانه دا بگه رینه وه لای زانیان و پرسیار کردن لیان ده رباره ی ئه و شته و که سه که ش .

چۆن حوکم ده دریته به سه ریدا له کاتی که حه قی قوتابیان سه ره تایی و خوینه ره کان نییه که خه لک کافر بکه ن و له دین ده ریان بکه ن له کاتی که هه لوه شهینه ره وه کانی ئیسلام نازانن، وه ئه مه زۆر تر سناکه، بۆیه پیویسته له سه ر هه موو ئه وانه ی که که وتوونه ته ناو یه کیک له مانه ته و به بکه ن و بگه رینه وه لای خوای گه وره و قسه نه که ن ده رباره ی به کافردانان و فیری زانستی شه ری بین پیش ئه وهی قسه بکه ن و پرسیار له ئه هلی عیلم بکه ن و بیریکه نه وه و پروانه حالی که سه که ئایا عوزری هه یه یان نا؟ چونکه ئه مه پیویستی به پروون کردنه وه و تیگه یشتنی قول هه یه له دین، وه کوشتنی که سیک له گه ل ئه وهی کوشتن به ناهه ق تاوانیکی گه وره یه سوکتره له وهی که حوکمی کافر بوونی بده ی

(٣) (رواه أحمد في مسنده: ٢٢٥/٦) برقم: (٢١٨٩٧)، و(الترمذي في سننه: ٤١٢/٤) برقم: (٢١٨٠)، و صححه الشيخ

الألباني في: (مشكاة المصابيح: ٥٤٠٨)، و(ظلال الجنة: ٧٦) .

به سهردا، وه کوشتنی ئیماندار به نه نقه ست هه پره شهی توندی لی کراوه، وه کو خوی گه وره ده فره میت:

﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعْنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾ [النساء: ۹۳].

واته: هه رکه سیك به نه نقه ست ئیمانداریک بکوژیت نه وه تۆله ی نه وه که سه دۆزه خه وه به نه مری تییدا ده مینیتته وه، و خوی گه وره لیی تورپه یه و نه فره تی لی کردوه و سزایه کی گه وره ی بۆ ئاماده کراوه .

نه وه حورمهت و پیزی خوینه، وه حورمهت و پیزی دین گه وره تره، وه ده رکردنی ئیماندار له دین و ئیسلام گه وره تره له کوشتن لای خوی پهروه ردگار، پیغه مبه ر (ﷺ) ده فره رمووی: (إن دماءکم وأموالکم وأعراضکم علیکم حرام)^(۴).

واته: به پراستی خوین و مال و ناموستان له سهرتان هه رامه .
نه گه ره موو مال هه کی بیبه ی به زولم و لیی داگیر بکه ی، نه وه نه وه سوکتره له وه ی حوکی کافر بوون و هه لگه پانه وه ی به سهردا بده ی له کاتی کدا شایسته ی نه وه حوکه نی یه .

وه بزانه که تۆ حوکی هه لگه پانه وه یان کافر بوون بده ی به سهر که سی کدا، یان پیی بلئی: کافر، یان نه ی دوژمنی خوا، یان نه ی مونا فیق، وه نه وه که سه ش شایانی نه وه نه بییت نه وه نه وه قسه یه به سهر خۆتدا ده گه پیتته وه وه که له م فره مووده یه دا هاتوو ه: (من قال لأخیه یا کافر أو یا منافق أو یا خبیث أو یا عدو الله وهو لیس كذلك إلا حار علیه)^(۵).

واته: یه کی ک به برا که ی بلئیت نه ی کافر، یان مونا فیق، یان پیس، یان نه ی دوژمنی خوا، وه نه وه که سه ش و نه بییت نه وه ته نها به سهر خۆیدا ده گه پیتته وه . (واته: تاوانی نه وه قسه یه ده گه پیتته وه به سهر قسه که ردا و ناگه پیتته وه سه ر قسه پی و تراو، نه گه ره هاتوو شایانی نه وه نه بوو) . به وه تۆ تاوانیکت له نه فسی خۆت کرد .

که واته: له خوا بترسه نه ی موسلمان وه زمانی خۆت بیاریزه و حوکی کافر بوون مه ده به سهر که سی کدا که شایه نی نه وه نه بییت و په له ی تیدا مه که، وه بگه پیره وه لای نه هلی علیم و زانایان له و بواره دا پیش نه وه ی حوکی کافر بوون بده ی به سهر یه کی کدا له وانه ی که موسلمانن .

(۴) (رواه البخاري: ۶۱/۱) برقم: (۱۰۵) .

(۵) (رواه مسلم: ۷۹/۱) برقم: (۱۱۲) .

وه يه كه م كه س كه كه وته ناو ته كفیر كردن له م ئوممه ته خه واریج بوون، وه فیتنه ی خه واریج له سه رده می پیغه مبه ر (ﷺ) ده ركه وت (كاتیک پیاویك هات بۆلای پیغه مبه ر (ﷺ) كاتیک غه نیمه تی دابه ش ده كرد دوا ی گه پانه وه ی له حونه ی ن ئه و پیاوه به پیغه مبه ری (ﷺ) ووت: ئه ی محمد (ﷺ) دادپه روه به چونكه تۆ دادپه روه ر نه بویت، ئینجا پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموی: هاوار بۆ تۆ كی دادپه روه ره ئه گه ر من دادپه روه ر نه بم پاشان پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموی: له نه وه ی ئه م پیاوه خه لكانیک ده رده چن نوێژه كانی خۆتان به كه م ده زانن به رامبه ر نوێژه كانی ئه وان، وه پۆژوه كانتان به كه م ده زانن به رامبه ر پۆژووی ئه وان، ده رده چن له ئیسلام وه ك چۆن تیر له نیشانه كه وه ده رده چیت (٦).

له گه ل زۆری نوێژو پۆژوو و قورئان خویندن و زۆری یادی خوا كردن، به لام دواتر موسلمان كافر ده كه ن، وه پیغه مبه ر (ﷺ) حوكی ده رچون له دینی به سه ردادان له به ر ئه وه ی كه سانیکیان به كافرانا كه شایسته ی ئه وه نه بوون، وه هه ركه سیك حوكمی كافر بوون بدات به سه ر یه كێكدا وئو كه سه ش وا نه بییت، ئه وه له و خه واریجانه یه كه پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمیت:

(أینما لقیموهم فاقتلوهم لئن أدركتهم لاقتلنهم قتل عاد) (٧).

واته: له هه ر شوینیک پیاوان گه یشتن بیان كوژن، وه ئه گه ر من پیاوان بگه م كوشتاریان ده كه م وه ك كوشتاری عاد.

(وه له سه رده می خه لافه تی ئیمام عه لی (ﷺ) كاتیک جه نگ رویدا له نیوان ئه وو ئه هلی شامدا له ناوچه ی (صفین)، ئه هلی شام قورئانیان به رزكرده وه و داوا ی حوكمیان كرد و ده یان ویست بگه پینه وه بۆ قورئان، ئیمامی عه لی (ﷺ) ووتی: ئه مه فیله، خه واریج كه له ناو سوپاكه ی عه لی (ﷺ) دابوون هه ستان و وتیان: پیویسته وده بییت بوه ستین له شه ركردن له گه لیاندا، ئیمامی عه لی (ﷺ) ووتی: به راستی ئه مه فیله، ئه وانیش وتیان: نه خیر، پیویسته وده بییت بوه ستین له شه ركردن له گه لیاندا، ئه ویش وه ستا له شه ر كردنیان، پاشان دوو له هاوه لان (ﷺ) دانران بۆ حوكم كردن له نیواندا و حوكمیان كرد، خه واریج به حوكمی ئه وان رازی نه بوون وده رچوون له گوپرایه لی كردنی ئیمامی عه لی (ﷺ) وته كفیریان كرد و وتیان: تۆ حوكم به پیاوان ده كه یت و خوا ی گه وره ش ده فه رموی: ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ﴾ و تۆ حوكم به پیاوان ده كه یت و تۆ كافریت ئیمامی عه لی (ﷺ) و

(٦) (رواه البخاري: ٦١٦٣).

(٧) (صحيح الجامع الصغير: ٢٢٢٧).

هاوه‌لانیان ﷺ ته‌کفیر کرد وده‌رچون له‌گویی رایه‌لی کردنی و له‌شویئیک کۆبوونه‌وه پی‌ده‌وترا: (حروراء).

دواتر ئیمامی عه‌لی (رضی‌الله‌عنه) عبدالله کورپی عه‌باسی مامی (رضی‌الله‌عنه) نارد بۆ لایان و قسه‌ی له‌گه‌لدا کردن و وه‌لامی شوبه‌ه‌کانی دانه‌وه و هه‌له‌کانیانی پوون کرده‌وه و (۶۰۰۰) که‌سیان لی گه‌رانه‌وه ووازیان له‌خه‌واریح هینا، وه‌ زۆریه‌ی ئه‌وانه‌ی مانه‌وه سوربون له‌سه‌ر گومپایی‌یه‌کان و له‌سه‌ر ته‌کفیر کردنی ئه‌میری ئیمانداران ئیمامی عه‌لی (رضی‌الله‌عنه) وه‌ ئه‌وانه‌ی له‌گه‌لیدا بوون له‌ (هاوه‌لان ﷺ)، ئه‌وه سه‌ره‌تایی ته‌کفیر بوو، وه‌ ئیمامی عه‌لی (رضی‌الله‌عنه) له‌گه‌لیان جه‌نگا له‌ نه‌هره‌وان و خوای په‌روه‌ردگار سه‌ری خست به‌سه‌ریانداو کوشتاریکی گه‌وره‌ی لی کردن و گه‌یشته‌ به‌و پاداشته‌ زۆره‌ی که‌ پیغه‌مبه‌ر (صلی‌الله‌عنه) هه‌والی پی‌دابوو^(۸).

ئه‌وه یه‌که‌م ته‌کفیر کردن بوو له‌ ئیسلامدا، به‌لام به‌رده‌وام و له‌هه‌موو کاتیکیدا خه‌واریح ده‌رده‌که‌ون و موسلمانان کافرده‌که‌ن و به‌رده‌وامیش موسلمانان کوشتاریان ده‌که‌ن، وله‌هر کاتیکی ده‌رکه‌وتبن کوزراون سوپاس بۆ خوا .

له‌سه‌رده‌می ئیمامی معاویه (رضی‌الله‌عنه) ده‌رکه‌وتن، وه‌ له‌سه‌رده‌می عبدالملکی کورپی مه‌روان ده‌رکه‌وتن، وه‌ له‌زۆر کاتی جیاوازدا له‌ ولاتانی ئیسلامیدا ده‌رکه‌وتن وه‌ هه‌رکاتیکی ده‌رکه‌وتبن خوای گه‌وره‌ موسلمانانی سه‌رخستوو به‌سه‌ریاندا، ئه‌وانه‌ی که‌ پیغه‌مبه‌ر ده‌رباره‌یان ده‌فه‌رموی:

(یقاتلون أهل الإیمان ویتروكون أهل الأوثان)^(۹) .

واته: ئیمانداران ده‌کوژن و واز ده‌هینن له‌بت په‌رستان، کافران ناکوژن به‌لام موسلمان ده‌کوژن.

ئه‌مه‌ حالێ خه‌واریح له‌هه‌موو کاتییدا، وه‌ هه‌رکه‌سیک ئه‌و مه‌زه‌به‌ بینابکاو موسلمانان و کاربه‌ده‌ستانی موسلمانان و زانایان به‌کافر بزانیته‌ ئه‌وه له‌و کۆمه‌له‌ گومپایه‌یه، پیویسته‌ کوشتار بکریته‌، به‌لام دوا‌ی ئه‌وه‌ی داوای لی کرا بگه‌رپته‌وه بۆ حه‌ق، به‌لام ته‌گه‌ر سوور بوو له‌سه‌ری ئه‌وه ده‌بی کوشتار بکریته‌ هه‌روه‌ک چۆن ئیمامی عه‌لی (رضی‌الله‌عنه) کوشتاری کردن و ئه‌وانه‌ی دوا‌ی ئه‌ویش کردیان له‌ کاربه‌ده‌ستانی موسلمانان .

(۸) (انظر تاریخ الطبری: ۷۲/۵ ومابعدها، ثم انظر:

ص ۸۵-۸۸ ومابعدها).

(۹) (رواه البخاري برقم: ۳۳۴۴).

وهو دياردهیه کی خراب وترسناکه و پیوسته موسلمان له خوا بترسیت و هه لگه پانه وه و کافر بون نه دات به سهر هیچ یه کی کدا به بی عیلم و به دوا دا چون نه بیت . زانایان هیچ که سینک کافر نا کهن ته نها ئه وه نه بیت که خوا و پیغمبر (ﷺ) کافر یان کرد بیت، رچوان له عیلم زانستیشدا حوکمی کوفر نادهن ته نها له سهر یه کی که نه بیت که کوفره که ی جیگیرو پوون بوو بیت له قورئانی پیروزو سوننه تی پیغمبر (ﷺ)، به لام لای نه زان و ئه وان هی به په له ن له کافر کردنی خه لک سوکترین شت به کافر دانانی خه لکه (فلا حول ولا قوة الا بالله)، وه هه رکه سیکیش پیچه وان هی ره ئی ئه وان یان مه زه به بی ئه وان بیت ئه وه حوکمی کوفر ددهن به سهر ئه ویشدا، که ئه مه ش خاسیه تیکی بی زراو قیزه ونه، و دیارده ی به کافر دانان (التکفیر) پی خلیسکانی کی گه وره یه و پیوسته له سهر ئه و که سه ی ترسی خوی له دلدا یه، ئه گه ر جاهیل و ناشاره زایه له دین ئه و بو ی دروست نی یه قسه له و بابه ته بکات به بی عیلم و زانیاری، وه ئه گه ر شاره زاو زاناشه ئه و پیوسته به دوا دا چون بکات و حوکم نه دات تا به ته و او ی روونی ده کاته وه و دلنیا ده بیت که ئه و که سه یان ئه و کومه له ده رچون له ئیسلام، وه پیوسته له سهر موسلمان که زمانی خوی بگریت له و بابه ته ترسناکه و دانیسی و هاوه لی تی ئه وان نه کات که ئه وه سیفه ت و ئاکاریانه، وه دانه نیسی لای ئه و کومه له ی که موسلمانان کافرده کهن، چونکه ئه گه ر دانیشت له گه لیاندا ئه وه وه ک ئه وانی لی دیت، به لکو پیوسته لیان جیابیته وه و دور که ویته وه لیان .

(له جه نگی ته بوک هه ندی له مونا فیه کان دانیشتبون قسه یان ده کرد له نیوان خویاندا، قسه یان ده رباره ی پیغمبر (ﷺ) و هاوه لانی (ﷺ) ده کرد و ده یان ووت: له مانه درؤزنتر و ترسنو کتر و به هو لی سکه وه ترمان نه بینیه، مه به ستیان پیغمبر (ﷺ) و هاوه لان (ﷺ) بو، وه گه نجیک له ئیمانداران ئاماده بوو له گه لیاندا و به و که سه ی قسه که ی کرد و ت: درؤ ده که ی ت و تو مونا فیه ی و هه وال ده دم به پیغمبر (ﷺ)، ئینکاری کرد له بهر ئه وه ی ئیمان و غیره ت له دلیدا هه بوو به دینی خوی په روه دگار، پاشان رؤیشت هه وال بدات به پیغمبر (ﷺ)، به لام پیش گه یشتنی ئه و که سه به پیغمبر (ﷺ) وه حی بو پیغمبر (ﷺ) دابه زی و خوی گه وره هه والی دا به وه ی که پی و تراوه، وه پیغمبر (ﷺ) کاتی وه حی بو دابه زی ده رباره ی ئه مانه فه رمانی کرد که ئه و شوینه جی به یلن و رؤیشتن و پیغمبر (ﷺ) سواری و لاغه که ی بو.

دواتر ئه مانه هاتن بو لای پیغمبر (ﷺ) و عوزریان هینایه وه و وتیان: ئه ی پیغمبر ی خوا (ﷺ) ئه وه ته نها قسه ی ریگا بوو ده مان ووت تا دووری و نارحه تی ریگامان له سهر ئاسان بیت.

وه پیغمبر (ﷺ) پرووی لی نه ده کردن له کاتی کدا ئه وان نوسابوون به ولاغه که ی پیغمبر (ﷺ) وه ده یان وت: ئه ی پیغمبری خوا (ﷺ) به راستی ئه وه قسه ی سواری و ریگا بووه تا قورسی ریگامان له سهر ئاسان بیت، پیغمبریش (ﷺ) سهیری نه کردن و ئه و ئایه ته ی خوی گه و ره ی ده خوینده وه:

﴿وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لََّا تَعْتَدِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾ [التوبة: ۶۵، ۶۶].

واته: کاتی که لیان ده پرسیت ده باره ی ئه و شته ی که کردوویانه، ده لین ئیمه ته نها قسه و گالته مان ده کرد، پیان بلی: ئایا ئیوه گالته به خوا و ئایه ت و پیغمبره که ی (ﷺ) ده که ن؟! پاکانه مه که ن و عوزر مه هیئنه وه به راستی ئیوه کافر بوون دوی ئه وه ی باوه رتان هی نابوو.

وه ئه وه ی قسه ی کرد له و دانیشتنه دا یه که س بوو، به لام ئه وانی تر بی ده نگ بوون و ئینکاریان نه کرد، خوی گه و ره ش حوکمی کوفری دا به سه ره موویاندا جگه له و که سه ی که هه ستا و ئینکاری کردو پویشت بو لای پیغمبر (ﷺ).

هه رچونیک بیت ئه و بابه ته ترسناکه و دروست نیه ئینسان دانیشیت یان هاوه لیتی ئه و کومه له گومپایه بکات که موسلمانان و کار به ده ستانی موسلمانان کافر ده که ن به بی عیلم به رچاو پویشنی و خوین و مالی موسلمان حه لال ده که ن، وه پویشته له سه رمان که دوورکه وینه وه لیان و گوئی له قسه کانیان نه گرین و ده ست به رداریان بین و له گه لیاندا دانه نیشین، ئه مه ده باره ی مه سه له ی ته کفیرو خه لک به کافردانان.

به لام مه سه له ی به موپته دیع دانانی که سیک (التبدیع)، ئه و ناتوانیت حوکم بده ی به سه ره خه لکدا که وا داهینه ره (مبتدع) ته نها ئه و کاته نه بیت که ئه و شته ی هی ناویتی هیچ به لگه یه کی له سه ره نه بیت نه له قورئانی پیروز، وه نه له سوننه تی پیغمبر (ﷺ)، یان زانایان حوکمیان له سه ره داوه به وه ی که بیدعه یه ئه و کاته ش تو ده لئی: زانایان فه رموویانه که ئه و کرده وه یه بیدعه یه، به لام ئه گه ر حوکمه ت له سه ردا به بی به واداچون و گه رانه وه بو قسه و فه توای زانایان ئه وه گه و ره ترین هه له یه و ده بیته هوی: -

۱- دووبه ره کی له نیوان موسلماندا .

۲- دژایه تی و دوژمنایه تی ده که ویته نیوان موسلمان.

۳- زه ره ری زوری لی ده که ویته وه .

۴- گومانی خراب له نیوان خه لکیدا دروست ده بیت له گه ل یه کتری.

بویه حوکمی داهینه ره و مبتدع به بی به لگه له قورئانی پیروز یان له سوننه تی پیغمبر (ﷺ) یان له کوپای زانایان به سه ره هیچ که سیکدا مه ده به وه ی که ئه و

کرده و هیه بیدعه یه، به لکو گفتوگو له گهلّ ئه و که سه دا بکه و بوی پوون بکه وه، به لکو ئه م کاره ی که کردویه تی له جه هل و نه زانیه وه بوییت، یان ته قلیدی که سیکی کردبییت و وای گومان برد بییت که حقه، یان هر عوزریکی تری هه بییت، به لام ئه گهر دوا ی روون کردنه وه هر سوور بوو له سه ری ئه و کاته حوکمی به سه ردا بده به وه ی که داهینه ره (مبتدع)، له بهر ئه وه ی له سه ر شتیک سووره و بهرگری لی ده کات که له دین دا نی یه، بویه ئه و کاته ده بییت به (مبتدع). بویه ئه مه ش پیویستی به به دوا دا چون هیه و نابییت په له ی تیادا بکرییت.

ئیستاش جه هل و نه فامی زوریووه له ناو خه لکدا و زورن ئه وانیه ی بانگه شه ی عیلم ده که ن و قورئان خوین زورن، به لام فه قیه و شاره زا که من وه ک چون پیغه مبه ر (ﷺ) هه والی له سه رداوه .

بویه پیویسته له سه ر موسلمانان به دوا دا چونیان هه بییت و په له نه که ن له سه ر ئه حکام و بنچینه کانی دین، له به کافردانان و به بیدعه چی دانانی و جگه له وانیش هه تا ئه و کاته ی حوکمه شه رعیه که جیگرو دامه زراو ده بییت له قورئانی پیروزو سوننه تی پیغه مبه ر (ﷺ) یان کورای زانیان، وه بابیه تیکی ترسناکه و دروست نی یه جگه له زانیان که س قسه ی تیادا بکات .

ئه وانیه ی هلّ ده ستن به کاری ته قینه وه ده رچون له حوکمی ئیسلام .

الحمد لله والصلاة والسلام على نبينا محمد وآله وصحبه وبعد،

گومانی تییدا نی یه که ده سته به ربوونی هیمنی و ئاسایش داوایه کی پیویست و مرؤقایه تی یه و پیویست تره له خواردن و خواردنه وه، هه ربویه ابراهیم (ﷺ) له دوا عاکانیدا له پیش رزق داوای کردووه و ده یفه رموو:

﴿فَجَعَلَ أَفْنَدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْتُزِقُهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾ [ابراهیم: ۳۷]

واته: دلی هه ندی له و خه لکه ئارام و که مه ندکیش بکه بوی وله رزق و روژی یه جو رواو جو ره یان پی ببه خشه به لکو سو پاس گوزاربن.

چونکه خه لک هیمن و دل ئارام نابییت به خواردن و خواردنه وه له گهل بوونی ترس و نا ئارامی. وه له بهر ئه وه ی به هوی ترسه وه ئه و ریگیانیه ش ده پچریت که به هویانیه وه خوراک ده گوزاریته وه له ولاتیکی تر، خوی گه وره هه ره شه ی توندی داناوه بو ئه وانیه ی ریگاکان ده گرن و ده فه رموویت:

﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا
أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ [المائدة: ۳۳].

واته: به راستی پاداشتی نه وانهی که دوژمنایه تی خواو پیغه مبه ر(ﷺ) ده که ن و هه و ل
ده دن بؤ بلا بونه وهی فه سادو به دره و شتی له زه ویدا نه وهیه که ده بیئت بکوژرین یان له
خاچ بدرین یان ده ست و قاچیان به پیچه وانه وه ده پردریت، یان دوور بخرینه وه له ولات،
نه و سزایه جیی خه جاله تی و سهر شوپری یه بویان له دنیا دا، وه له قیامه تیشدا سزایه کی
تونو و گه وره یان بؤ هه یه.

وه ئیسلام هاتوو بؤ نه وهی پینج پیداویستی یه سهره کی به کان بپاریزیت که نه وانیش:
(دین و نه فس و عه قل و ناموس و مال) ن، وه سنوری داناوه بؤ نه وانهی که وا ده ست
دریژی ده که نه سهر نه و پیداویستی یانه، جا نه و پیویستی یانه بؤ موسلمانان بن یان بؤ
نه وانهی که به پی پیه ایمانیک له ناو موسلمانان ماونه ته وه، وه نه و کافرهی که به پیه ایمان
ماوه ته وه هه مو نه و مافانهی هه یه که موسلمان هه یه تی و نه و نه رکانه شسی که له سهر
موسلمانانه، پیغه مبه ر(ﷺ) ده فه رمویت: (من قتل معاهداً لم یرح رائحة الجنة) (۱).
واته: هه رکه سینک کافرک بکوژیت که به پیه ایمانیک ماوه ته وه، نه وه بؤنی به هه شت
ناکات.

وه خوی گه وره ده فه رمویت:

﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ﴾ [التوبة: ۶].

واته: نه گه ر یه کی که له موشریکه کان داوای په نای لی کردیت، نه و توش په نای بده تا
گوئی له وتهی خوا ده بیئت که (قورئانه) پاشان بیگه یه نه به و شوینهی ده یه ویت و تیایدا
پاریزراوه.

وه نه گه ر موسلمانان ترسیان هه بوو لی یان له وهی که خیانهت له پیه مانه که بکه ن
نه وه بویان نی یه که کوشتاریان له گه لدا بکه ن تا نه و کاتهی ده زانن که کاتی پیه مانه که
کوئیای هاتوو و نابیت ده ست پیشخه ربن به بی روون کردنه وه، خوی گه وره
ده فه رموئی:

﴿وَإِنَّمَا تَخَافَنْ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ﴾ [الأنفال:
. [۵۸]

(۱۰) (رواه البخاري برقم: ۳۱۶۶).

واته: ئەگەر ترسایت له کۆمهڵێک که خیانهت بکهن و پهیمانە که هەڵ بوه شیئنه وه ئەوه تۆش پهیمانە که بده وه به پووینادا، به پراستی خوای گه وره خه لکی پهیمان شکین و خیانهت کاری خوش ناویت .

وه ئەوانه ی ده چنه ژیر ئەو پهیمان به ستانه ی موسلمانان له کافره کان سی جورن:
 ١- ئەوه ی که داوای ئەمان و ئاسایش ده کات ئەویش ئەوه یه که ده چنه ولاتی موسلمانان به ئامانه وه بۆ به جی گه یاندنی ئەرک و فرمانیک، پاشان دوا ی کۆتایی هاتنی پهیمانە که ده گه ریته وه ولاته که ی خوی.

٢- وه ئەو پهیمان به سته ی ده چیته ژیر پیک که وتنی نیوان موسلمانان و کافران، ئەوه ش له ئەماندایه هه تا ئەو کاته ی پهیمانە که کۆتایی دیت له نیوان ئەو دوو کۆمه له یه دا، وه دروست نی یه بۆ هه یچ که سیک که ده ست دریزی بکاته سه ری هه روه ک چون بۆ ئەو دروست نی یه ده ست دریزی بکاته سه ر یه کیک له موسلمانان.

٣- وه ئەوه شی که جزیه ده دات به موسلمان و ده چیته ژیر حوکمی ئەوان، ئەوه ئیسلام ئەمن و ئاسایشی بۆ فه راهه م کردوون له سه ر خوین و مال و ناموسیان، وه هه ر که سیک ده ست دریزیان بکاته سه ر ئەوه به پراستی خیانه تی له ئیسلام کردو و شایسته ی سزاو تۆله یه، وه دادگه ری واجبه له گه ل موسلمانان و کافران له وانه ی پهیمانان به ستووه یان داوای ئەمانیان کردووه، یان ئەهلی زیمه ن و جزیه ده دهن، خوای گه وره ده فه رمووی:

﴿وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوا كُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا﴾ [المائدة: ٢].

واته: دوژمنایه تی و ره قه به رایه تی که سانیک که نه یان هیشته (طواف) ی که عبه بکهن مه که نه هوی ده ست دریزی و به رپا کردنی ناخوشی .

وه ده فه رمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ﴾ [المائدة: ٨].

واته: ئە ی باوه رداران هه ستن به ئەجامدانی شاهیدی دادپه روه رانه له بهر خوا، وه رق و دوژمنایه تی هه یچ قه ومیک واتان لی نه کات که دادپه روه ری لابه دن، دادپه روه رین ئەوه نزیکتره له ته قواو خواناسیه وه .

وه ئەوانه ی ده ست دریزی ده که نه سه ر ئەمن و ئاسایش، ئەوه یان خه واریجه، یان پیکره، یان زیاده په وی کردووه، وه ئەوانه ی هه ل ده ستن به ته قاندنه وه و ویران کردن له هه ر شوینیک بیت و خه لکی بی تاوان بکوژن و مال و سامانی موسلمانان یان ئەوانه ی پهیمانان له گه لدا به ستون به فیرۆ ده دهن و ئافره تان بیوه ژن ده کهن و مندال هه تیو و بی باوک ده کهن، ئەوانه ن که خوای گه وره ده رباره یان ده فه رمویت: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ

قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٤-٢٠٦﴾

[البقرة: ٢٠٤-٢٠٦].

واته: هه‌ندی خه‌ك هه‌ن قسه‌و گوفتاریان سه‌رسامت ده‌كات له‌بارهی ژیا‌نی دونیاوه، وه‌ خواش به‌شاهید ده‌گری‌ت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی كه‌ له‌ دل‌ی دایه‌، له‌ كاتی‌كدا ئه‌و سه‌سه‌خترین كه‌سه‌ له‌ دوزمنایه‌تیدا، وه‌ ئه‌گه‌ر پش‌تی هه‌ل‌گرد، هه‌ول‌ ده‌دات له‌زه‌ویدا ئاشوب و خراپه‌ بروینی‌ت و كشتوكال‌ و نه‌وه‌خستنه‌وه‌ له‌ناوبه‌ری‌ت خواش فه‌سادو خراپه‌ی خو‌ش ناوی‌ت، وه‌ ئه‌گه‌ر پی‌ی بوت‌ری‌ت: له‌خوا بترسه‌، شانازی به‌گونا‌ه و تاوانه‌وه‌ ده‌كات و به‌رده‌وام ده‌بی‌ت له‌سه‌ری، ئه‌و خوا نه‌ناسه‌ دۆزه‌خی به‌سه‌، كه‌ خراپ‌ترین شوین و جی‌گه‌یه‌.

وه‌ ئه‌وه‌ی جی‌ی سه‌رسورمانیشه‌ ئه‌وه‌یه‌ كه‌ ئه‌و ده‌ست در‌یژی كارو ده‌رچوانه‌ له‌ حوكمی ئیسلام، كرده‌وه‌كانیان ناو ده‌نی‌نن به‌ جیهاد و تی‌كۆشان له‌پیناوی خوادا . ئه‌وه‌ش گه‌وره‌ترین در‌ویه‌ كه‌ له‌سه‌ر خوا ئه‌نجامی ده‌ده‌ن، به‌لكو خوی گه‌وره‌ ئه‌وه‌ به‌ فه‌سادو تاوان داده‌نی‌ت نه‌ك به‌جیهاد و تی‌كۆشان، به‌لام سه‌رمان سورنامینی‌ كاتی‌ كه‌زانیمان كه‌ پینش‌نی پیشه‌وای ئه‌م خه‌واريجانه‌ هاوه‌لانیان ﷺ كافر كردووه‌ وئیمامی (عثمان وعلی) یان ﷺ شه‌هید كردووه‌، له‌كاتی‌كدا ئه‌وان جی‌ نیشینی پی‌غه‌مبه‌رن (ﷺ) له‌وه‌ ده‌ كه‌سانه‌ن كه‌ موژده‌ی به‌ه‌شتیان پی‌ دراوه‌، كوشتیانن و ناویان نا جیهاد له‌پیناوی خوا!!!

به‌راستی ئه‌وه‌ جیهاده‌ له‌ پیناوی شه‌پیتاندا، خوی گه‌وره‌ ده‌فه‌رموی:

﴿الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ﴾ [النساء: ٧٦].

واته: ئه‌وانه‌ی ئیماندارن له‌ پیناوی خوادا ده‌جه‌نگن و شه‌رده‌كهن و ئه‌وانه‌ش كه‌بی‌ باوه‌رن له‌پیناوی زۆردارو طاغوت دا ده‌جه‌نگن. وه‌ ئه‌وانه‌ ئه‌گه‌ر كافریش نه‌بن، لی‌یان بترسه‌ له‌ كوفر به‌وه‌ی له‌ پیناوی (طاغوت) دا ده‌جه‌نگن.

وه‌ ئاینی ئیسلام دووره‌ له‌ كرده‌وه‌ی ئه‌وان و په‌یوه‌ندی پی‌وه‌ نی‌یه‌، وه‌ك دوزمنانی ئیسلام له‌ كافر و مونا‌فیه‌كان ده‌لین ئیسلام دینی ئی‌ره‌اب و توند‌ره‌وی‌یه‌، وه‌ كرده‌وه‌ی ئه‌و تاوانبارانه‌ ده‌كهن به‌به‌ل‌گه‌ له‌ كاتی‌كدا كرده‌وه‌ی ئه‌وان له‌ ئیسلام دا نی‌یه‌ و به‌هیچ

شيء يهك ديني ئيسلام داني به و كارانه دا نه ناوه، به لكو ئه وه بيرو باوه ريكي خه واريجه و پيغه مبه ر(ﷺ) هاني هاوه لاني داوه ﷺ كه كوشتاريان بكن و فه رمويه تي: (أينما لقيتموهم فاقتلوهم) (١١).

واته: له هه شوينيك پييان گه يشتن بيان كوژن .

وه به ليني پاداشتي گه وره ي داوه به و كه سه ي كه ده يان كوژيت، وه ده بيت وه لي ئه مري موسلمانان كوشتاريان بكات هه روه ك چون هاوه لان ﷺ كوشتاريان كردن به پيشه وايه تي پيشه واي موسلمانان علي كوري ئه بو طالب (ﷺ).

وه هه ندي له مونافيق و جاهيل و نه زانه كان وا گومان ده بن كه خويندنگه ئاييني- يه كان ئه و بيرو باوه ره بلاوده كه نه وه و ئه و بيرو باوه ره شيويناوه هه لقولاوي ئه و مه نه جي خويندنه يه و داوا ده كه ن ئه و مه نه جي خويندنه بگوريت، ئيمه ش ده ليين: هه لگرائي ئه م بيرو باوه ره له قوتابخانه ديني يه كاني موسلمانان ده رنه چوون و عيلم وزانستيان له زاناياني راسته قينه وه رنه گرتوه، له بهر ئه وه ي ئه وان خويندن به حه رام ده زانن له قوتابخانه و په يمانگا و زانكوكان و زاناياني موسلمان به جاهيل و نه زان و كه م ده زانن و به كرى گرتوه و پياوي ده سه لات دارانيان وه سف ده كه ن، به لكو له به رده ستي خاوه ن فكره گومرا بووه كان و كه م ته مه ن په روه رده بوون، ئه وان ه ي كه هاوه لانيان ﷺ به جاهل و كافر ده زاني. وه ئه وه ي پيوستيشه له سه ر باوكان بو كوره كانيان ناگادار بكن و وازيان لي نه هينن بو هه لگرائي ئه و بيرو باوه ره تيك ده رانه يه تا گومرا نه بن و نه كه ونه ناو ئه و مه نه جه شيويناوه و ريخراو و كومه له گومان ليكراوه كان و..... هتد، وه پيوسته له سه ر زانايانيش كه هه ستن به رينموني كردن و فيركردني عه قيدوه و بيرو باوه ي راسته قينه له قوتابخانه و مزگه وته كان و هوكاره كاني راگه يانندن تا بواريك نه مينتته وه بو ئه و گومراو سه ر لي شيواوانه كه له كاتي تاريكايي و بي ناگايي چاكه كاراند ده رده چن .

خواي گه وره هه موومان سه رخات بو فيربووني زانستي شه رعي راسته قينه و ئه نجامداني كرده وه ي چاك .

وَأَطِيعُوا أَمْرَ اللَّهِ وَأَطِيعُوا أَمْرَ الرَّسُولِ وَأَطِيعُوا أَمْرَ إِمَامِكُمْ وَآتُوا زَكَاةَ تِلْكَ الْأُمَّةِ حَقَّ حَقِّهَا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْتَضُوا لِمَا آتَاكُمْ مِنَ الْقُرْآنِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْقُرْآنِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الرَّسُولِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْإِمَامِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْأُمَّةِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْقُرْآنِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الرَّسُولِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْإِمَامِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْأُمَّةِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْقُرْآنِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الرَّسُولِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْإِمَامِ وَالْخَيْرُ الَّذِي فِيكُمْ أَوْلَىٰ مِنَ الْأُمَّةِ

www.ba8.org